

Največji slovenski dnevnik
v Združenih državah
Velja za vse leto . . . \$6.00
Za pol leta . . . \$3.00
Za New York celo leto . . . \$7.00
Za inozemstvo celo leto . . . \$7.00

GLAS NARODA

List slovenskih delavcev v Ameriki.

The largest Slovenian Daily in
the United States.
Issued every day except Sundays
and legal holidays.
75,000 Readers.

TELEFON: CHelsea 3-3878

Entered as Second Class Matter September 21, 1903, at the Post Office at New York, N. Y., under Act of Congress of March 3, 1879

TELEFON: CHelsea 3-3878

NO. 119. — ŠTEV. 119.

NEW YORK, FRIDAY, MAY 20, 1932. — PETEK, 20. MAJA 1932

VOLUME XXXX. — LETNIK XXXX

GARNERJEVI PREDLOGI ZA ODPRAVO DEPRESIJE

KRALJ JEKLA, CHAS. M. SCHWAB, VIDI EDINO MOŽNO REŠITEV V URAVNOVEŠENJU PRORAČUNA

Speaker poslanske zbornice zahteva, naj dobi rekonstrukcijska korporacija še eno milijardo dolarjev na razpolago. — Garner je odločno proti vsaki miloščini. — Predno se kongres odgodi, je treba pomagati nezaposlenim.

WASHINGTON, D. C., 19. maja. — Speaker Garner je danes stavil v poslanski zbornici tri predloge, potom katerih skuša omiliti depresijo. Garner je izrazil upanje, da bo vlada sodelovala s kongresom ter da bodo njegovi predlogi sprejeti.

Predvsem je zahteval, naj se nabavi dve milijardi dolarjev potom prodaje bondov. Tisoč milijonov naj dobi rekonstrukcijska korporacija, tisoč milijonov naj pa zvezna vlada uporabi za javna dela. — Stroški bi bili deloma pokriti z davki na gazolin.

Nadalje predlaga Garner, naj bi imel predsednik na razpolago pomožni fond v znesku 100 milijonov dolarjev, katere bi po svoji ravnodnosti uporabil za omiljenje obupnega položaja.

Garner poudarja, da je še vedno odločno proti temu, da bi se dajalo nezaposlenim kako miloščino, jasno pa je, da mora kongres, predno se odgodi, nekaj storiti za te reveže.

Kongres je meseca decembra sprejel več predlog, kojih svrha je bila odpravljanje depresije, toda sedaj se je pokazalo, da predloge niso povzročile nikakega izboljšanja. Položaj je dandanes še slabši nego je bil pred sestankom kongresa.

Trgovine z inozemstvom ni mogoče oživeti, ker zvezna vlada odločno vztraja pri svoji carinski politiki. Vsled tega se je treba v tem oziru omejiti na direktno akcijo vlade.

Nato je priporočil Garner Huddlestonovo predlogo, ki predvideva pomožni fond v znesku stotih milijonov dolarjev, iz katerega naj bi predsednik po svoji previdnosti izplačeval podporo.

Leta 1898 in leta 1917 je kongres dovolil sto milijonov dolarjev y slično svrhu.

Garner je priporočil nato, naj se zviša kapital rekonstrukcijske korporacije za milijardo dolarjev, da bodo zamogle države in občine dati posojila proti zadostni jamščini.

Vse kaže, da bo zbornica odobrila vsa tri priporočila ter da bodo nato izročena senatu.

Republikanski kongresnik La Guardia je rekel, da so Garnerjevi predlogi državniški in konstruktivni ter naj vsledtega dežela sledi Garnerjevemu vodstvu.

Dasi v industriji jekla niso izza leta 1908 vladale še nikdar tako slabe razmere kot vladajo sedaj, ni veleindustrijalec Chas. M. Schwab izgubil upanja.

Včeraj je govoril na letni konferenci American Iron & Steel Instituta ter rekel: —

— Jaz sem optimist. Celo v sedanjih slabih časih sem optimist. Brez dvoma se bomo v doglednem času izklopali iz sedanje depresije, toda predvsem moramo skrbeti, da spravimo naše proračune v red; ne samo proračune naših tvrdk, pač pa tudi proračune naših vlad in uprav.

— Mi in ves ostali svet smo žrtev neenakomernih deflacije. Če bi bilo mogoče na enkrat znižati vse cene, cene vrednostnih papirjev in zemljišč, davke, plače, dolgove in kredite, bi ostalo razmerje isto in bi ne občutili ničesar. Taka deflacija se pa nikdar ne prigodi, ker so nekatere cene bolj stanovitne, dočim druge hitreje padajo.

Francija bo ohranila dosedanje politiko

NAJNOVEJŠA ENCIKLIKA PAPEŽA PIJA

Papež poziva vse protestantske cerkve, da se združijo za pobijanje brezverstva. — Prošnja za dobrodelnost.

Vatikansko mesto, 19. maja. — Papež Pij XI. je v svoji encikliki "Caritativae Christi impulsus" (Gnani po Kristusovi milosti) — po zval ves katoliški in protestantski svet, da se združi v boju proti brezbožnosti.

Papež zvrta krivdo za človeško trpljenje na brezbožnost, komunizem, pokvarjenost in pretiran nagonizem.

V kratkem je vsebina njegove enciklike naslednja:

— Tajne družbe izkoriščajo bolj in bolj svetovno razširjeno revščino ter junaško razvijajo svoje zastave slabosti in sovrašstva do vere ter poskušajo, in ne brez uspeha, da bi združili borbo proti Bogu za vsakdanji kruh in se poslužujejo vseh sredstev, da dosežejo svoje hudobne namene.

— Vsled tega, kjer je bila prej brezbožnost skrita med množicami je sedaj organizirana v celo armado, ki s pomočjo tajnih družb narašča in postaja z vsakim dnem predrznejša, kot bi v svojem zaničevanju vere mogli podpreti čudovito slogu, v kateri stavljanje poje svojo slavo svojemu štvarniku.

— Sveti oče vsled tega pozivlja vse narode, da vržejo na stran vso sebičnost in združijo vse svoje moči v eni sami fronti proti batahonom sovražnikov božjih in obenem sovražnikov človeštva.

In najbrže misli na protestantsko vero, ko nadaljuje:

... in oni, ki so počasnici v ime kristjanstva, naj bi bili prvi v edinstvi mišljenja in moči in naj se združijo z onimi, ki še vedno verujejo v Boga in ga časte, kajti nevarnost preti vsem ter ima namen ovreči temelje družabnega reda in vso oblast.

Nadalje pozivlja enciklika vse, dasi odrečejo karkoli v svojem življenju in naj darujejo potrebni.

POLICIJSKI AVTOMOBIL UKRADEN

Chicago, Ill., 19. maja. — Policist George Le Crue je ustavil svoj službeni avtomobil pred policijsko stražnico, da sprejme \$12.50 za škodo, katero mu je napravil nek drug avtomobil. Ko spravi denar, gre na ulico, toda njegovega avtomobila ni bilo nikjer.

JUDJE BEŽE PRED HITLER JEM

Middlekerke, Belgija, 18. maja. — Ker se nemški judje boje, da bi bili preganjeni, ako pride Hitler do kahe moči v Nemčiji, so kupili v tem kraju veliko posestvo in nameravajo postaviti 400 hiš.

UTONILO JE SAMO 78 OSEB

Kapitan pravi, da je nastal ogenj vsled kratkega stika. — Več rešenih je prišlo v pristanišča.

Pariz, Francija, 19. maja. — Po poročilih iz Adena, Djibuti in s parnikov, ki so bili poleg gorečega parnika Georges Phillipar v Adenskem zalivu, je sedaj dognano, da je pri nesreči utonilo ali pa zgorelo 78 potnikov in mornarjev.

Med pogrešanimi je tudi francoski častnikar Albert Londres, ki se je vračal iz Sanghaja v Francijo.

Lastniki parnika pravijo, da pogašajo dva rešila čolna in da se mogoče v njih nahaja 78 oseb, katere do sedaj še pogašajo.

Georges Phillipar je vozil 505 potnikov v štirih razredih, 24 mornariških častnikov in 238 mornarjev posadke, skupaj 767. Vsi rešeni so se do sedaj izkrali v Adenu in Djibuti.

Djibuti, Afrika, 19. maja. — Kapitan ponesrečenega parnika Georges Phillipar je sporočil parobrodni družbi, katere last je bil parnik, da je požar na parniku nastal vsled kratkega stika.

Kapitan se je izkrcal s 420 rešenimi potniki in mornarji, katere je rešil ruski tovorni parnik Sovjetskaja Neft in jih preložil na francoski parnik Andre Lebon. Kapitan pravi, da ni bilo nikogar na parniku, ko ga je sam zapustil.

TATOVNI ODNESLI CELO TRATO

Saugus, Mass., 19. maja. — Farmer Charles Stillings iz Indian Rock je sporočil policiji, da so z njegovega vrta za hišo ponoči tatovi iz trate izrezali važe in jih odpeljali. Po njegovi cenitvi je moralo biti teh važ za dva tovrna avtomobila. O tatovih ni nobenega sledu.

Policijski kapitan John T. Stuart, kateremu so tudi ponoči odnesli tatovi kamnato ograjo, je takoj poslal svoje policiste, da iščejo tatove.

WILSONU JE BIL LINCOLN VZOR

Fort Wayne, Ind., 19. maja. — Thomas Jefferson, četudi je poznani pod imenom "oče demokratske stranke", pri predsedniku Woodrow Wilsonu ni bil "velik Amerikanec".

Iz zelo zanimivega članka, katerega je napisal Wilson leta 1894, je razvidno, da je bil Jefferson v Wilsonovih očeh preveč eksotičen v svoji filozofiji in da ni bil popoln Amerikanec, ker je bil prežet s francosko filozofijo, ki je oslabila vse njegovo mišljenje.

Wilson je označil Abrahama Lincolna kot najvišjega Amerikanca naše zgodovine Druge prave Amerikanca pa je še označil: Patrick Henry, Sam Houston, John Marshall, Daniel Webster, Robert E. Lee in U. S. Grant.

DIVJANJE LIBERIJSKEGA VOJAŠTVA

Poročilo na Ligo narodov. — Vojaki so požgali 44 vasi. — Zgorelo je več ljudi. — Liga bo poslala svojega zastopnika.

Ženeva, Švica, 19. maja. — Na Ligo narodov je prišlo naznaničilo, da so liberijski obmejni vojaki požgali več vasi in da je zgorelo več ljudi rodu Kroo.

Liberijski delegat je predložil liberijski komisiji spomenico v kateri potrjuje, da je bilo požganih 44 vasi in da je bilo ubitih 81 moških, 49 žensk in 29 otrok.

Komisija je predlagala Ligi, da pošlje svojega zastopnika v Kroo, da pomaga pomiriti deželo in da posreduje, da se zopet vrne 12 tisoč ljudi, ki so pobegnili iz svojih domačij.

Liga je pričela preiskovati to nasilje liberijskih vojakov in tekom preiskave so mnogi poglavarji rodu Kroo dolžili vladu zatiranja.

Liberijski delegat je rekel komisiji, da je vlada samo storiila potrebne in postavne korake, da je med temi rodovi obdržala mir in da je varovala življenje in lastnino.

Liberija je republika črneev in se nahaja med angleško kolonijo Sierra Leone in francosko kolonijo Slonovo obrežje. Obrežje ima 250 milj in seže v notranjost Afrike 200 milj ter meri 43 tisoč kvadratnih milj. Dežela šteje nekaj nad dva milijona prebivalcev.

Liberija je bila ustanovljena leta 1821, ko so se osvobodjeni ameriški črni sužnji vrnili v Afriko. Dežela je leta 1847 razglasila svojo neodvisnost. Združene države pa so jo priznale tekem državljanske vojne leta 1862.

DAJE NAM UPANJE

Philadelphia, Pa., 19. maja. — Ravnatelj Baldwin Locomotive Works, Samuel M. Vauclair, ki je star 76 let, se z zadovoljstvom ozira na triletitno stoletja svojega življenja in zarjuje, da še ni obupal nad današnjim gospodarskim položajem.

— Na pozabite, — je rekel, — da ta dežela ni v slabem položaju. Smo še vedno na boljšem v primeru z drugimi deželami, navzlic temu, da smo "suhi" kot mrtveci.

— Ako se vsakdo zavzame, da gre delat in preneha govoriti o tem, da bi ga vlada podpirala, bomo kmalu rešeni iz zagate. Bog je pravičen Bog in Združene države so največja dežela na zemeljskem površju; zato: zakaj toliko skrbi?

JUNAK DANAŠNJEGA ČASA

Chicago, Ill., 19. maja. — Paul Ellis ima za seboj veliko zgodovino. Star je 65 let, je ločen od svoje desete žene, ter snubi enajsto. Svoji deveti ženi je še dolžan \$166, je oče 16 otrok, stari oče 15 otrok, je bil v zaporu štirikrat, ker ženam ni plačal odškodnine in ima pred seboj zopet šestmesečno zaporno kazen, za njegovo oobilno družino pa skrbi 14 dobrodelnih organizacij.

HERRIOT BO OSTAL ZVEST POLITIKI SVOJEGA PREDNIKA

PARIZ, Francija, 19. maja. — Edouard Herriot, ki bo najbrž prihodnji francoski ministrski predsednik ali pa zunanji minister, in predsednik francoske republike, Albert Lebrun, sta sprejela danes v avdijenci diplomatske zastopnike tujih držav ter jim povedala, da Francija ne bo izpremenila svoje dosedanje politike glede vojnih dolgov, reparacij in obroževanja.

To je bila prva javna izjava glede francoske zunanje politike izza časa, ko je zmagal pri volitvah Herriot, voditelj radikalnih socijalistov.

Nacelnik francoske delegacije v Ženevi, senator Joseph Paul-Boneaur, je dejal, da bo Francija vedno sodelovala pri rešitvi teh življenjsko-vajnih vprašanj.

Herriot in Lebrun sta popolnoma odobrila Paul-Boneaurjev program, ki se glasi:

— Evropsko solidarnost je treba zajamčiti ter se pod nobenim pogojem ne sme dopustiti, da bi bilo moteno ravnotežje med odplačevanjem dolgov in reparacijskimi plačili na stroške francoskega davkoplačevalca.

Glede razorožitve zastopa Herriot isto stališče kot ga zastopa sedanji ministrski predsednik Tardieu, namreč naj prevzame Liga narodov vlogo mednarodne policijske sile.

Herriot je jasno in odločno povedal, da Francija ne bo prej začela razoroževati, dokler ne bo izpolnjena ta njena zahteva.

GOLOBJE NAGAJAJO URI

Centerville, Iowa, 18. maja. — Mestni svet je razpravljal o zelo kočljivi zadevi. Golobje sedajo na kazalec ure na mestni hiši. Ako sedejo tri je ali štirje golobje, se ura ustavo, ali pa se kazalec zakasni.

Stavljenih je bilo več predlogov, toda noben ni obveljal, kajti do kazalne plošče ni mogoče priti drugače, kot da se postavi visok denar, za kar pa v blagajni ni denarja.

KAJ JE VSE MOGOČE ZASTAVITI V MEHIKI

Mexico City, Mehika, 19. maja. — Vladna zastavljalnica, ki že posluje poldrugo stoletje, sprejema kot varščino za posojila avtomobile vseh vrst.

Zastavljalnica je postavila posebni oddelek za zastavljene avtomobile in ima vsak dan vedno dovolj posla. Drugi predmeti, katere ljudje lahko pogašajo in morejo na nje dobiti posojilo, so: revolveri, puške, palice, dežniki, fotografski aparati in glasbeni instrumenti. Zastavljalnica označuje v časopisih, da se javnost poslužiti te priložnosti.

Dobiček tega zavoda gre za podporo sirotišnic. Pred zastavljalnico je vsak dai dolga vrsta ljudi, ki prinesejo s seboj vsakorvrstne predmete od navadne britve do avtomobila. Prihajajo pa tudi v velikem številu ameriški turisti, ki na javni dražbi kupijo mnogo zastavljenih predmetov.

NARAŠČANJE ČASOPISJA V SOVJ. UNIJI

Število čitateljev se je desetkrat pomnožilo. — Rusija ima trikrat toliko časopisov kot p o d carji.

Washington, D. C., 19. maja. Rusija ima danes trikrat toliko časopisov kot pod carsko vlado in desetkrat toliko čitateljev, ki berejo časopise.

Dnevnik "Pravda", ki je glasilo komunistične stranke stoji v ospredju pred vsemi drugimi dnevniki z 2.200.000 izvodov na dan. "Izvestja", uradni list sovjetske vlade je na drugem mestu z 2.000.000 izvodov.

Je pa še 2230 osrednjih, krajevnih in pokrajinskih časopisov z 33 milijoni izvodov. Med temi so vsteti listi, ki izhajajo vsak dan, ali petkrat na teden ali pa na vsake tri dni.

"Prava" in "Izvestja" pošiljajo svoje nastavljene strani mnogim listom po deželi in so natiskani istega dne. Izvestja pošiljajo v Leningrad iz Moskve fotografije ni ponestek posameznih strani po brezličnem brzopletu in v Leningradu tiskajo list na podlagi fotografij.

"Kmetka gazeta" izhaja vsaki tretji dan v 3.000.000 iztisih, poleg svoje izdaje v Moskvi pa tiska še petnajst izdaj za razne kraje na deželi.

V Rusiji je nad 600 časopisov in se tiskajo v 60 jezikih, da služijo raznim narodnostim v evropski in azijski Rusiji.

V SKRBEH ZARADI DUNAJA

Dunaj, Avstrija, 19. maja. — Zalostni položaj Dunaja ima tudi velik upliv na prebivalstvo. Statistika za december kaže zelo žalostno sliko: v tem mesecu je umrlo 2270 oseb, rojenih pa je bilo samo 1379 otrok.

Po vojni je prejšnje glavno mesto Avstrije samo še senca svojega prejšnjega beska in nevarnost je, da bo mesto zaradi žalostnih življenjskih razmer postalo mrtvo mesto. Pred vojno je imel Dunaj 2.035.000 prebivalcev, zdaj pa jih ima samo še 1.840.000. In prav gotovo je, da bo število še znatno padlo, kajti cela Avstrija ima samo 6.675.000 prebivalcev in nobeno drugo mesto nima več kot 150.000 prebivalcev.

"Glas Naroda"

Owned and Published by
SLOVENE PUBLISHING COMPANY
(A Corporation)

Frank Saknar, President L. Benedik, Trezor.

Place of business of the corporation and addresses of above officers:
216 W. 18th Street, Borough of Manhattan, New York City, N. Y.

"GLAS NARODA"
(Voice of the People)

Issued Every Day Except Sundays and Holidays

Na celo leto volja list na Ameriko	Za New York na celo leto	\$7.00
in Kanada	Za pol leta	\$3.50
Na pol leta	Za imozestvo sv. celo leto	\$7.00
Na četrt leta	Za pol leta	\$3.50
Subscription Yearly \$6.00.		

Advertisement on Agreement

"Glas Naroda" izbaja vsaki dan tveemši nedelj in praznikov.

Dodatni bres podpis in ocbnosti se ne pridobujejo. Denar naj se blagovoli pokljati po Money Order. Pri spremembi kraja naročnikov, prosimo, da se nam tudi prejšnje bivalniko naznani, da hitreje najdemo naslovnika.

"GLAS NARODA", 216 W. 18th Street, New York, N. Y.
Telephone: CHelsea 3-3478

DVOBOJ NA VZHODU

Dogodki v Mandžuriji, ki so bili do sedaj pretežno japonsko-kitajska zadeva, so postali sedaj problem, ki se mora v prvi vrsti rešiti med Japonsko in Rusijo.

Dokler so se Japonec zadovoljili z zasedbo južne Mandžurije, ne da bi se dotaknili vzhodno-kitajske železnice, ki loči jug od severa, mandžursko vprašanje za Rusijo ni bilo pereče. Kakor hitro pa je japonska diplomacija po proglasitvi Mančuko-a (neodvisne mandžurske države) razširila svoj vpliv tudi na severno Mandžurijo do Amurja, je prišel za Rusijo čas, da napram mandžurskemu problemu zavzame jasno stališče.

Severna Mandžurija razpolaga z ogromnimi lesnimi in rudnimi bogastvi, tvori za Rusijo najkrajši in najcenejši prehod iz Sibirije, oziroma iz Zabajkalja, na Pacifik, kjer leži ruska Primorska provinca z Vladivotokom.

Zato je že carska Rusija preskrbela, da se po pogodbi s Kitajem sibirsko transkontinentalna železnica zveže z Vladivostokom po vzhodno-kitajski progji, ki je skoro trikrat krajša od zveze, ki gre iz Čite po toku Amurja in Usurija. Kdor je gospodar severne Mandžurije, ta je Rusijo gospodarsko odrezal od Tihega oceana, ker bi potem Vladivostok izgubil svoj gospodarski položaj na Japonskem morju.

Rusiji sploh ne more biti prijetno sosedstvo gospodarsko tako ekspanzivnega in podjetnega naroda, kakor je japonski, dočim ji Kitaj, vsaj dokler je politično tako razkosan, kot sosed ni nevaren. Japonski vpliv v severni Mandžuriji pa bi pomenil tudi močno bariero proti ekspanzivnim namenom, ki jih je Rusija podedovala od carske Rusije, zlasti kar se tiče Mongolije.

Zato se ni čuditi, če je proglasitev "neodvisnega" Mančuko-a dala povod za velikopotezno akcijo Kitajcev v severni Mandžuriji.

Mislimo, da ne delajo krivice Sovjetom tisti, ki trdijo, da je akcija četašev, ki hočejo z uporom proti "vladi japonskih lutk" v Mandžuriji upostaviti legitimno kitajsko gospodstvo, dobila močne vzpodbude iz Moskve. Saj to ni noben očitek, ampak posledica čisto naravnih dejstev.

Bivši kitajski guverner, v resnici neodvisen diktator Mandžurije, Čansuljan, ki sedaj v Pekingu zavlada milijone dolarjev, ki jih je bil iztisnil iz te dežele, gotovo ne bi bil prišel na misel, da zopet podpre vstaško akcijo v Mandžuriji, ker je mož vse kaj drugega nego požrtvovalen, ako ne bi bil od nekod dobil zagotovila, da mu bodo stroški za gverilsko vojno bogato poplačani.

Na drugi strani pa se zopet ne da tajiti in je baje dokazano, da je tudi japonska vojaška stranka, ki dejansko vodi vlado v Mandžuriji, storila vse, da provocira v severni Mandžuriji nemire, zato da bi japonske čete zasedle deželo do Amurja in tako za vedno onemogočile utrditev Rusije v zaledju Vladivostoka.

V Mandžuriji se torej igra tako z ruske kakor z japonske strani jako nevarna igra, za katero bi mogel plačati stroške ves svet.

PRIMORSKE NOVICE

— Pri Sv. Vidu si nameravajo zgraditi franciškimi samostan. Tržaška mestna občina jim je odklopila prostor za cerkev brezplačno, za zemljišče, na katerem bo stalno samostansko poslopje, pa zahteva 30 lir za kvadratni meter. To je prednostna cena, ker se pričakuje od patrov iz starih province, ki jih bo najbrž sedem, da bodo krepko delovali v smislu fašističnih stremiljenj y triškem mestu.

— Nad Kanalom ob Soči in njegovo okolico je divjal te dni vihar. Nenadoma je v bližnjem Ronzimu udarila strela v hišo posetnika Antona Kumra in mu jo zažgala. Hiša je pogorela do tal. Zgorela je tudi večja količina sena. Z velikim naporom so ogenj omejili, da se ni razširil na bližnje kmetake domove.

Razpisalo se na "Glas Naroda" — navodil slovenski glasnik y Združenih držabah.

Dopisi.

Brooklyn, N. Y.

Znano Slovensko Delavsko Podporno Društvo, Inc. v New Yorku, N. Y., priredi svoj letni piknik na dobro znanem hričku nad Revnim Lazarjem v nedeljo dne 19. junija. V slučaju slabega vremena pa en teden pozneje, dne 26. junija.

Naprošena so vsa slovenska društva, naj ne prirejajo svojih zabav na ta dan.

Odbor.

Forest City, Pa.

Ni še dolgo, ko sem poročal o smrtnih slučajih v naši naselbini. Žalibog, da tudi danes moram poročati enake novice. Smrt je pobrala v tem času sledeče rojake in rojakinje:

Prvi je umrl prostovoljne smrti rojak Joseph Okoren, doma iz Št. Vida na Dolenskem. V starem kraju je zapustil ženo in tri hčere, tukaj pa sestro.

Za tem je po enodnevnih boleznih umrl Ignac Gros, star 46 let, doma iz Javorja na Dolenskem. Zapustil je šest otrok, od dveh do šestnajstih let. Žena mu je umrla pred petimi meseci.

Po dolgi bolezni je umrl John Peterka, star 51 let, doma iz Mengša na Gorenjskem. Zapustil je 6 otrok, že odrastlih, žena mu je pa umrla v času influence.

Družini Matija Turk je umrla po dolgi bolezni žena in mati Ivana Turk. Stara je bila 38 let, doma iz Logatec. Poleg moža zapuščala tri otroke.

Pa to še ni bilo dovolj. Nismo še pokopali pokojne Ivane Turk, ki je umrla še Ivana Carli stara 63 let. Doma je bila iz Logatec. Zapuščala žalujočega moža Blaža in dve že omoženi hčeri.

Pri vseh teh pogrebi kakor tudi obiskih ob mrtvaških odrih se je pokazalo, da z vsemi prizadetimi družinami cela naselbina sočustvuje. Naj bo pokojnikom ohranjen blag spomin.

Da ne bodo samo žalostne novice, naj tudi poročam, da bo v nedeljo 22. maja pel novo mašo rojak John P. Kamlin, sin Ane in že pokojnega Josepha Kamina.

G. novomašnik je bil rojen tukaj v Forest City in je obiskoval tukajšnje ljudske šole, potem pa je študiral na St. Bonaventure in St. Joseph Collegijih.

Teološke študije pa je dovršil na St. Vincent's Seminary v Latrobe, Pa.

Delavske razmere so kakor so bile, in tudi niče kaže, da bi se kaj kmalu izboljšale.
— Pozdrav vsem čitateljem!
Poročevalec.

Barberton, O.

Da bi si naša cenjena barbertonska javnost ne predstavljala, da so naši jagri za vedno zaspali z lansko sezono, naj jim tukaj nekoliko pojasnim njihovo agilnost.

Na dan prvega maja — mednarodni delavski praznik — je v našem delu mesta izgledalo jako smuljivo. Nekako že pred poldnem smuo videli tu in tam osebo s puško v roki. — No! — sem dejal sam pri sebi. — letos bo mo pa praznovali prvi maj s puško v roki.

Živela revolucija! Takoj sem pripravil tri različne zastave, ter jih imel pripravljene na zgornjem oknu, tako da jih lahko takoj na zahtevo razobesim. Ker pa nimam puške, sem si izbral za svoje orožje zarjavelo koso. Praviijo, da so nekdanj v sličnih slučajih ko-

se igralo zelo veliko vlogo, posebno v kmečkih vojnah. Iz strateških razlogov sem sledil tem civilnim vojakom v neposredni bližini. Zelo sem bil pa razočaran, ko so jo zavili proti Prijateljavi farmi v Ritman, O., ne pa proti mestu.

Jaz sicer nisem nesel mojega orožja (kose) seboj, ker sem se kar po svoji volji vpisal v domobranski polk. Tudi jim je bilo veliko lažje slediti brez tega nerodnega orožja.

Ko so dospeli na omejeno farma, sem spoznal, da so to naši jagri ter da so prišli na strelno vajo na lončene golobe. Z Bogom revolucija — sem vzdihnil. — Z bliskovito naglico je bilo vse pripravljeno. Municijo in golobe so znesli v "festungo", kjer je postavljen tudi prožilni stroj, jagri pa takoj vsaki na svoje mesto in manever se je pričel. Ker je bila to prva strelna vaja v sezoni in ker jim je tudi precej močni veter delal preglavico, je bilo večini — golobom — prihranjen "življenje". Kako so streljali, vam za enkrat ne povem iz strateških vzrokov.

V nedeljo 8. maja so postali že bolj neumljeni z golobi. To pot jih je pa naš Charly največ sklatil ter tako vzel prvenstvo nekega tovarišu, ki je imel prvenstvo zadnje leto. Nadlovec pravi, da ne odneha ter da bo prvenstvo njegovo na prihodnji vaji, ki se vrši na Decoration Day 30. maja. Kolikor mi je znano glede strelnih vaj, se vrše vsako leto, drugo in četrto nedeljo v mesecu. Tudi sem čul, da bodo pri prihodnji vaji konkurirale z jagri dame. Le korajžo, fantje, da rešite jagersko čast!

Nas tukanjšnji pevski zbor "Javornik" priredi piknik na Petričevi farmi v Sherman, O. dne 19. junija. Več o tem bo gotovo poročano. Jaz za svoje osebo bi dodal ta-le komentar: Z ozirom na slabe delavske razmere, naj bi društva ne prejevala še kakih drugih zabav na omenjeni dan, za kar jim bo "Javornik" hvaličen.

Včeraj (v nedeljo) je našo naselbino obiskal moj prijatelj Louis iz Loraina. Kot glavni uradnik se je udeležil tudi seje tu-

Udobno Hitro Poceni

Lahko danes potuje vsakdo, kdor je dobil potrebna navodila od veččega zastopnika. Da ne boste imeli na potovanju nobenih zaprek, pišite za brezplačna pojasnila na —

METROPOLITAN TRAVEL BUREAU
216 West 18th Street
New York, N. Y.

kajšnjega društva. Pri točki — razno — je imel tudi on besedo.

Povedal je skoraj ves zapisnik zadnje konvencije in še nekaj točk iz pravil. Ker je pa zunaj sijalo zelo lepo pomladansko sonce, so začeli člani gledati na uro. Eden se ojnauč ter reče: Slavna zbornica! Jaz sem že zdavnaj prečital zapisnik konvencije kakor tudi pravila. Financo pa prečitam vsaki mesec v glasilu, povdarjam, da znam sam čitati. Jaz sem si pa mislil, in toliko da nisem zašepetal: — Louis, za Boga, predlagaj, da se debata zaključí, saj si vendar mojster v tem.

Do zopetnega svidenja!
R. . . . o.

Barberton, O.

Ko sem prišel domov v petek 6. maja, me moja soproga opozori, da je danes ravno 25 let, kar je bila najina poroka. Ko sem malo preračunal, sem rekel:

— Imaš prav. Pripravi kaj za mizo, jaz bom pa povabil sorodnike, ki žive tukaj v bližini in par ožjih prijateljev.

In tako se je tudi zgodilo. Večer je potekel hitro v najboljši harmoniji. Mislil sem, da je stvar za naju zaključena, pa sem se motil.

Drugi dan sem bil prost, pa dohim obvestilo da naj grem na John Prijateljavo farma, (kjer ima Lovski klub svoje strelišče na lončene golobe), ter naj prebarvam stremo, kjer je stroj za metanje golobov. Barvo dostavi na mesto Mr. Joe Lekšan.

Ob treh popoldne sem se podal na kake 13 milj oddaljeno prijazno Prijateljavo farma. Seveda je šla tudi soproga z menoj, češ, bom kaj kupila, ker je dosti cenejše kot v trgovini.

Ko prideva tja, so bili tam že trije naši jagri. Malo se mi je čudno zdelo, ker nisem vedel, da bodo tam. Ko jim povem, da mi je naročeno, prebarvati stremo, so rekli, naj počakam, da bo Mr. Lekšan že prišel z barvo ob času. Pojasnim jim, da ima društvo Triglav zvečer igro in veselico v dvorani društva "Domovina" ter da bi se rad udeležil. Odgovor je

bil, da je casa dosti ter da bodo tudi oni sami navzoči!

Kočno vendar pride Jože — s tisto barvo. Seveda sem se takoj lotil dela ter ga tudi izvršil. Sedaj pa seveda hitro domov. Bil sem ja nekako razočaran, ko mi povedo, da jih je že nekaj odšlo. Čemu niso naju počakali? Toda hitro, morda jih dohitiva. Pa me nekdo opozori, da imam flat tire.

Ker sem imel enega v rezervi, ga hočem nadomestiti in glej vraga, tudi ta je bil prazen. Da nisem bil prav dobro razpoloben, je umevno, ker sem bil gotov, da je bil poln, ko sem šel od doma. Seveda je bilo treba sedaj na delo, da dobe obroči dovolj stisnjene nega zraka, kar je mučno in tudi zamudno.

Ko smo bili gotovi, jo hitro ubereva domov. V hiši je bilo temno. — Vsi so šli ven, — reče žena. — Ko vstopiva, se posvetijo luči in predno sem se zavedel, sem bil že povezan z vrvo, ki sem se je le s težavo rešil. Tedaj pa vidim goste iz Detroita, Mich., in Girard, Ohio.

Soba je bila vsa lepo okinčana. Krasen je bil pogled na mizo, kar je bilo v popolnem kontrastu z današujo depresijo.

V kuhinji, kjer je poprej stala peč, ki je tako potrebna za vsako hišo, je sedaj njeno mesto zavzemala krasna nova. Tedaj se mi je pa tudi posvetilo, zakaj ni bilo zraka v pnevmatikah na farmi.

Da je zopet večer prav hitro potekel v veseli družbi, je umevno.

V nedeljo opoldne je bil zopet "befel", da gremo vsi na farma, da si gosti ogledajo, kako naši loveci streljajo lončene golobe.

Ko pridemo tja, da Lekšan opazko, da je čudno, da ni še nobenega, ampak da v kratkem pridejo ter da naj gremo vsi v hišo.

Umetno je bilo zopet napravljeno, da sem korakal prvi, stara pa za menoj. Ko vstopim, se zopet ponovi scena prejšnjega večera. Ko pridem k sapi, sem dejal: — Veste kaj, nehaite že vendar, sicer pridem ob panet.

To party sta nama napravila Lovski klub in pevski zbor "Javornik", za kar jima izrekaya najlepšo zahvalo.

Nadalje se zahvaliva mojim bratom, Franku, Charlesu in Cirilu ter soprogam prvih dveh iz Detroit, Mich., bratu Jožetu in soprogi v Barberton, sestrama Gertrude in Frances, Mr. Joe Lekšan, ki me je tako fino spravil na led, bratranču Tony Garborsku in družini J. Videgar ter John Jesenu iz Girard, O., Frank Gerbec v Barbertonu, O., in vsem drugim, ki ste bili navzoči.

Najlepša hvala za darila, cvetlice in drugo. Bodite prepričani, da nama dogodki ob srebnem jubileju ostanejo v nadvse prijetnem spominu.

John in Frances Garbor.

SMRTNA KOSA

V Milwaukee, Wis., je umrl 6. maja po dolgi, mučni bolezni Math Tamše. Rojen je bil pokojni leta 1882 v Soštanju na Štajerskem, v Ameriko je pa prišel pred kakimi 25 leti in sicer v pennsylvanske premogokope, kjer je delal nekaj let, nakar se je preselil v Milwaukee, kjer je živ potem stalno. Delal je nekaj časa tudi v Leobnu na Zgor. Štajerskem.

Peter Zgaga

— Na našem banketu je bilo v začetku tako dolgočasno, da so hoteli ljudje kar zbežati. Ko je pa vstal predsednik in spregovoril nekaj besed, je zavladalo med gosti splošno veselje in navdušenje.

— Kaj je pa povedal? — Dejal je, da bo on vse plačal.

— No, katero sredstvo za stepanje preprog; se vam zdi najboljše, sosedu!

— Vse sem preizkusila, draga moja, pa sem prišla do spoznanja, da je najboljšje sredstvo še vedno moj stari s stepalnikom v roki.

— Skopuh to grdi! Pravkar si me nazival angel, zdaj mi pa nočeš dati denarja, da bi si kupila nov klubok.

— Oprosti, dušica, mar nosijo angeli klubuke!

Iz Londona poročajo: Tretji sin angleškega kralja je padel v jahalnici s konja in si pretresel močgane.

Jako interesantna je pa naslednja pripomba v listu:

Zdravniki so izjavili, da poškodb niso nevarne.

Če so se mu namreč pretresli možgani, se mu ni pretreslo kaj velikega in posebnega.

Poročajo, da bo šel papež v Lurd.

Ali bi ne bilo boljše, če bi šel kam drugam kazat svoj vpliv? Naprimer v naše Primorje, kjer sicer ni božja, pač pa križeva pot?

Praviijo, da bo veljala galona gazolina v kratkem času en dolar.

Se za en dolar naj se podraži (da bo veljal toliko kot mušnjaj) pa ga bodo začeli nekateri Amerikanci piti.

B a j k a.

Pisar se je odpravil v goste: čevlje je imel lepo osnažene, da so se svetili, sicer pa, saj veste, kakšni so pisarji po vaseh. Malo prej pa je deževalo in po ulicah so stale luže, sicer pa, saj veste, tako je dostikrat na vasi!

Pa je prišel pisar do luže in obstal — naprej ne more, če si noče umazati čevlje.

Mimo je šel kmet iz iste vasi. — Hej, striček, — je zavpil pisar, — vzemi me na rame in ponesi.

Kmetu vse vkup ni bilo nič kaj po godu, toda, kaj je hotel, pisar je bil iz domače vasi in ubogati je bilo treba. Vzel je pisarja na rame in nesel.

Sredi luže je pisar dejal: — Nu, potolaži se, ko me bodo spet postavili za pisarja, ti bom povrnil. Ne bom pozabil nate prav zares ne!

— Kaj zdaj niste pisar? — Ali ne več? Danes so me odstavili . . .

— Ehe! In ti misliš, da te bom nesel čez . . . Malce pretežak si!

Vrgel ga je v lužo, sam pa je šel dalje.

Za slavljen slavje se vrši v Ljubljani, in po Slovenskem veselie ni kraja: vse veseli se, poje, pleše, rajta: zdaj vsi zbudjeni so — nekoč zaspali.

Nekdanji trezneži so zdaj pijani, Cesarski hlapec se še najbolj usaja, svobodomiselstvo se z Rimom spaja: na piro sviru balkanski cigani.

Za plotom pa preži, nestrpno čaka, nestrpno čaka in se silno slini, zvit Italijan — Benito Mussolini.

Nikjer ni stražnika, nikjer vojaka, ki bi jih par po nosu dal mrečini. Uboga domovina v strahu plačaka . . .

DENARNA NAKAZILA IZVRŠUJEMO ZANESLJIVO IN TOČNO KAKOR VAM POKAŽE NA STOPNI SEZNAM

V JUGOSLAVLJO		V ITALIJO	
Din 200	\$ 4.-	Lir 100	\$ 5.90
Din 500	\$ 9.55	Lir 200	\$ 11.50
Din 1000	\$ 18.70	Lir 300	\$ 16.80
Din 2000	\$ 37.20	Lir 500	\$ 27.-
Din 5000	\$ 92.50	Lir 1000	\$ 53.25
		Lir 2000	\$ 106.30

Za izplačilo večjih zneakov kot zgoraj navedeno, bodi val dinarjih ali lirah dovoljujemo še boljše pogoje.

IZPLAČILA V AMERIŠKIH DOLARJIH

Za izplačilo \$ 5.00 morate poslati	\$ 5.70
" " " 10.00	\$ 10.80
" " " 15.00	\$ 15.90
" " " 20.00	\$ 21.00
" " " 40.00	\$ 41.10
" " " 50.00	\$ 51.30

Prejemnik dobi v starem kraju izplačilo v dolarjih.
Nužna nakazila izvršujemo po CABLE LETTER za pristojbino \$1.

METROPOLITAN TRAVEL BUREAU
216 WEST 18th STREET NEW YORK, N. Y.

Mali Oglasi imajo velik uspeh

Prepričajte se!

KRATKA DNEVNA ZGODBA

Branko Sodnik:

TRIFE

Škripajo se so za njimi zaprla vrata kazniščice. Čuden slučaj je tako hotel. V isti celici so bili in isti dan so jih izpustili.

Zunaj je bilo sonce. Po petih mesecih so ga prvič videli vsega. Ne samo za pol ure kosček skozi ozko okno, zdaj so ga videli dosti več. Nebo, kolikor ga niso zakrivala stene, ga je bilo polno. Še hiše in vsi, ki so jih srečavali.

Čudno je s takimi ljudmi. Ne znajo ceniti življenja, dokler so uredi njega. Preveč hočejo od njega.

Če ne dobe, vzamejo. In potem zede med štirimi stenami, med zamučenimi okni in zamreženimi vrati in sanjarijo o tem, kar jim je bilo vzeto. In vse življenje jim postane upanje, vera v tisti čas, ko se bodo te štiri stene razmaknile v soncu bo krenil korak, tamor ga bo volja.

Trije so bili. Živeti so hoteli, pa niso znali. Pozabili so, da jim je stvarnik dal roke za delo. Rajši so jih dajali pod glavo in na soncu spal. Jesti pa je bilo treba. Vsakdo mora. Zato so jedli ono, kar so pridelaali drugi. In ker pravi božja in človeška postava, da to ni dovoljno, so uklonili tilnike.

Srašno se mudi ljudem v mestu. Le naprej, le naprej. Toliko, da si ne dajo na oči poklopcev, kakor jih imajo konji, da ne bi gledali kaj se godi ob strani. In če v svojem drobnem življenju napravijo še drobnejši korak naprej, so srečni, tako srečni, da bi to razglasili vsemu svetu.

Ti ljudje so najbolj čudna bitja, kar jih je bog ustvaril. Če kdo ne drži z njimi koraka, če gre bolj počasi kakor oni, ga odrinejo stran, čeprav se pri tem zamude.

Tako se je godilo trem, ki so iskali pot.

Zaman so gledali za njo. Vse je bilo izhojeno kakor kolovoz. In ko je niso našli, so se ljudem umaknili in prvi je rekel:

— Kaj ko bi spet šli na sonce spat? Saj ni tako dolga pot.

— Dobro bi bilo — toda kaj boš dal v usta?

Tretji pa je molčal.

— Povej, kaj misliš ti?

— Kaj mislim? — je nejevoljno ponovil in odmahnil z roko. Črna je bila ta roka. Od blizu bi morda opazili, da je nekaj delala, dosti delala. Zdal pa je bila tako bela, da je ne bi skoraj ločil od dekliske. Da, nekdo je dosti delala, pa je prišlo veliko razočaranje, ki pride vsakomur, in izpustila je delo. Z napetimi mišicami je omahnila. Mislija je, da dela zase, pa je delala za druge, za bele roke s prstani okrašene. In je nehala, ko je prišlo spoznanje.

— Če bi delali... Morda bi bilo dobro in prav tako?

Roka je spet odmahnila.

— Zdal se ne, zdaj je še sonce. Kadar ga ne bo več, takrat morda...

— Tudi takrat ne... V temi ne bomo delali. Saj prihajamo iz teme. Tam nismo delali. V mislih na sonce nam je mineval čas.

— Gobeč, kaj boš pa jedel? Ali travo? Kaj misliš do ušes odpreti usta in se sonca najesti.

Roka je spet odmahnila.

O, dosti je takšnih rok. Majhnih bi velikih. Močne bi morda hotele biti pa ne morejo. Pa niso zle. Popade jih časih jeza, pa se ukrotijo same. In vselej so varane, razočarane.

Trije so; vrata pred njimi so se odprla in sonce jih je prevzelo. Če bi legli v travo in ga lahko jedli,

bi bili najboljši ljudje na svetu. Pa tako ne more biti. Božje in človeške postave hočejo drugace.

Zato so njih življenja tragedije. Majhne, neznanne v primeri z drugimi in vendar so tragedije.

Časih za trenutek pozabijo, kakšna je njihova usoda. Ne zavedajo se, da se ne more izpremeniti, kaj jim je namenjeno. Sleherni med njimi skriva v prsih svoje hrepenenje. Misli, da se mu bo izpolnilo, da mu bo samo prišlo naproti. Zato ne hiti. Počasen je njegov korak, ne kakor onih ljudi v mestu, ki se gnetejo, ki se jim zmeraj tako mudi.

Zemlja jih sovraži. Ker so se z njo sporekli. Ne razumejo je in ona ne njih. Nikdar jih ne bo razumela, zato ji bodo tuji, zmirom in povsod. Zato jih bo zmirom svražila in tudi ljudje, ki jih je zemlja prevzela. Korenine jim je ponujala, pa jih niso hoteli, ker so mislili, da jim bodo lastne pognale. Zdal morajo gniti, ker so brez njih — tako pravi zemlja.

In vendar rasejo iz gnoja najlepše cvetice...

Gnijoje, brez korenin so, mrtvi — pravi zemlja. In vendar ni tako. Vendar je življenje v njih. Ne vprašajo, kakšno? Življenje je! — Sonce. Le jesti ga ne morejo, to je njih usoda.

Trije so bili in še nešteto jih je. Slednji dan jih srečuješ. Če ne bi bile njih obleke strgane, vem, da bi stopili k slehernemu in mu stisnili roko. Dobri ljudje so. Čeprav imajo črno za nohtom.

Zemlja jih sovraži, toda oni se zanjo ne zmenijo. Saj imajo še sence, ki je vroče. In kadar ga ni, gredo v ječo in o njem sanjajo. Kaj je njihov greh?

NAZNANILO

Spodaj objavljamo imena in zadnje nam znane naslove onih vlagateljcev Sakser State Bank, ki se do zdaj še niso javili in tudi niso vpisali svojih terjatev. Prosimo, da se takoj javijo in določijo pravično podpisane terjatve, katere so prejeli od bančnega superintendenta države New York. Rojake, ki vedo za koga izmed tu navedenih, pa prosimo, da jih opozore, da takoj pošljejo svoje terjatve na:

SAKSER STATE BANK,
34 Mulberry St., New York, N. Y.,
ker čeki za prvo izplačilo so že izgotovljeni in jih takoj dobe kakor hitro bo bančni superintendent sprejel terjatve.

- Michael Alex, 414 East 15th St., New York City
- Nikola Bantovich, 527 West 43rd Street, New York City
- Matt Barunica, Box 327, Creighton Mines, Ontario, Canada
- Franc Belavec, of Liberty Restaurant, P. O., Richmond, W. Va.
- Zivan Budnich, 32 Jay Street, New York City
- Felix Concaro, 327 West 25th St., New York City
- Alojz Debelač, Box 77, Levač, Ontario, Canada
- Andrej Ilersic, Box 77, Levač, Ontario, Canada
- Helena Jenko, 325 East 24th Street, New York City
- Frank Jeselnik, R. 8, Dublin, Ga.
- Ivan Jurca, Box 1703, Sudbury, Ontario, Canada
- Tone Justinich, 2051 Cedar Ave., Brooklyn, N. Y.
- Franc Jasbitz, Caledonia Mines, Glas, Nova Scotia, Canada
- John Karizet, 128 Hunter Ave., Long Island City, N. Y.
- John Klepec, Box 1939, Sudbury, Ontario, Canada
- Josip Kriskovic, 442 West 38th St., New York City
- John Lavko, Box 77, Levač, Ontario, Canada
- Frances Lenarisich, 447 Washington St., New York City
- Izidor Lenarsic, 117 Grand Street, Hoboken, New Jersey
- Tony Lipovitz, 23126 St. Clair Ave., Cleveland, Ohio
- Anton Mejak, 131 Hyatt Ave., Winfield, Long Island
- Sivester Muchitsch, 516 Seventh Ave., Calgary Alberta, Canada
- Anton Rak, 1350 Taylor Ave., Bronx, New York City
- Mary Roic, 340 East 9th Street, New York City
- Louis Rutar, Box 92, Messmore, Pa.
- Peter Seinkovec, Box 15, Levač, Ontario, Canada
- George Showick, 601 East 138 St., New York City
- Martin in Ana Stare, 6901 Valcantine St., Brooklyn, N. Y.
- Mike Vapotič, 171 East 4th Street, New York City

Jako važno je, da vsi vlagatelji vlože svoje terjatve pravočasno ker s tem bo veliko pomagano, da se likvidacija čimpreje izvrši

ROMUNSKI KRALJEVSKI GRADOVI

Če se peljemo preko karpatskega prelaza Ardeal proti Bukarešti, opazimo na južnem pobočju Karpatov idilično poletno rezidenco rumunskih kraljev Sinao, ki je v poletnih mesecih, kot pritisaka v Bukarešti neznosna vročina, kraj, kjer se stekajo niti rumunske politike. Tu prebiva čez poletje ne samo kraljevski dvor, temveč tudi člani vlade in večina tujih poslaničkov. Tu vidimo tudi vile bogatih petrolejskih kraljev iz Ploeste. To mirno in romantično gorsko zatišje je zadeli dne katastrofalni požar, ki je skoraj do tal uničil grad sedanjega rumunskega kralja Karla Foisor, kamor se je kralj baš pripravil čez poletje. Zgorelo je mnogo umetnin in renesančne dobe in požar je uničil tudi 12 milijonov lej vredno Rembrandtovo siko, ker je bil gradič lesen, je bilo seveda nemogoče rešiti ga. Požar je nastal po nepravilnosti nekega delavca, ki je vrgel proč tlečo cigareto.

Gradje Foisor je podarila Karlu prva rumunska kraljica Elizabeta, znana bolj pod literarnim imenom Carmen Sylva. Foisor je kraljev rojstni kraj. Kraljeva mati Marija je opernila gradič s krasnim angleškim pohištvom. V tem gradiču sta bila rojena poleg Karla še bivša grška kraljica Elizabeta in prince Nikolaj, ki je bil med bratovim iz-

gnanstvom član vladarskega sveta. Rumunska kraljevska rodbina ima v Sinai še dva gradova, ki sta pa mnogo večja, čeprav je moral kralj za gradje Foisor šteti težke tisočake. Plačal ga je zelo drago, ker so ga vezali nanj spomini iz mladosti. Grad Peleš je zgradil kralj Karel I, ki je spravljal tja umetniške zaklade ogromne vrednosti, slike starih mojstrov, starinsko pohištvo, dragocen porcelan, orijentalске preproge in starinsko orožje. S tem bi lahko opremil tri črno velike gradove.

Delavnica Karla I. je še zdaj takšna, kakršna je zapustil zvečer pred svojo smrtjo 27. avgusta 1914., ko je igral do 11 v stranski dvorani biljard, potem je pa legel in ni več vstal. Tu je tudi koncertna dvorana Carmen Sylve in zgodovinska dvorana, kjer se je vršil pod kraljem Ferdinandom kronski svet, ko se je Rumunija odločila za vojno proti Nemčiji in Avstro-Ogrski. — Tudi v tem gradu je še vse tako, kakor je bilo takrat. Grad Peleš je preteklost, grad Pelisor, sedež kralja Ferdinanda, je manj razkošno opremljen in spada tudi v preteklost, dočim je gradje Foisor vezal preteklost s sedanjostjo.

ORJAKI MED ZEMELJSKIMI BITJI

Velikani in pritlikavci, ki jih poznamo iz ljudskih pravljic, so nekod v resnici živeli in živijo še danes, dasi ne vedno v človeški obliki. Dedi na Cejlonu, pigmejci v afriških in brazilskih pragozdih se vedno človeških vrstniki, kakor nam je dobro znano. Pač pa je težko za velikanke dobiti primerne vzorce med živim človeštvom, če odtajem redke ljudi nadnormalne velikosti. Naziranje, da so bili ljudje, nekoč večji nego danes, ni točno. Če Neandertalci in drugi praljudje so bili po postavi v splošnem tolikšni kakor danasnji ljudje, mogoče celo manjši; viteške oprave iz zgodnjega srednjega veka kažejo v splošnem na nekaj manjše ljudi, nego živijo danes, razni znanstveniki celo trdijo, da je postalo človeštvu počasni večje. Predstava o velikanih temelji pač v svojevrstni lastnosti ljudske fantazije, ki obljudeje v pravljicah in bajkah zemljo z orjaskimi živalskimi stvarmi in jim po sili postavlja ob strah človeštvo iz velikanov.

Živalski velikani, kakršne nahajamo v pravljicah, pa so, kakor znano, v resnici obstajali, samo da takrat o kakšnem človeštvu, bodisi majhnem, bodisi velikem, ni bilo še duha ne sluha. Pred milijoni in milijoni let so pripadali zemlja, nebo in voda ogromnim reptilom, med katerimi je meril strašni, krivolocni ropar tiranozavrus 6 m. Diodorus Carnegiei, pohleven rastlinojedeec, je meril — 30 m. Takšnih velikanih naše današnje kopnine ne poznajo več. Zrak je obvladoval letajoči zver pterodaktisil, ki je meril z razprtimi krili približno toliko, kolikor manjše letalo naših dni. Največji sesalec vseh časov je bil baluhiterai. Vse te živali pa so živele davno pred človekom, ki je bil po postavi sicer manjši, a saj je zemljo pokoril s svojim razumom.

KREUGERJEVE PRIPRAVE ZA SAMOMOR

S senzacionalnimi vestmi o fingirani smrti sleparskega kralja vžigalic Ivare, Kreugerja, ki so se razširile te dni po vsem svetu, va sc kmalu kot izmišljene utihnile, je prišlo na dan tudi mnogo posrednih in neposrednih dokazov smrti, ki je 13. marca zjutraj res nastopila, pa so jo nekaj ur namenoma prikrivali. Med dokazi je tudi podrobno opisana zadnja Kreugerjeva pot v smrt, ki jo je nastopil v Parizu, ko je šel v neko veliko trgovino z orožjem kupiti revolver.

Bilo je v petek 11. marca, dva dni pred usodnim dnem Kreugerjevega samomora, ko je slavni slepar zjutraj zapustil hišo, kjer je imel razkošno stanovanje. Vratarji so takoj opazili na njem čudno izpremembo. Drugace vesel in zgodoren je zapušcal tistega dne hišo zamušljen in molčeč. Še bolj so se pa čudili, ko ni krenil, kakor navadno, na nabrežje, da bi poklical avtotaški, temveč je nadaljeval svojo pot kar peš.

Pozneje se je izkazalo, da je bil Kreuger namenjen v trgovino z orožjem Gattine-Rennette, ki je ena najstarejših te vrste v Franciji. Preiskavo vodil policijski komisar je zelo podrobno opisal to pot in pogovor s trgovcem, kajti nakup revolverja smatra za nepobiten nepobiten neposredni dokaz Kreugerjeve prostovoljne smrti. Kreuger dotične trgovine ni poznal, bil je v nji prvič. Starejši gospod, trgovec zastopnik, ki vedno prisostvuje prodaji orožja, kadar gre za razburjene ali sumljive kupce, je bil zelo previden, ko je vprašal lepo oblečenega, elegantnega gospoda, kaj želi.

— Revolver, — je odgovoril Kreuger mračno.

Na vprašanje, ali naj bo revolver enostaven ali avtomatičen, je kupec zamahnil z roko, češ, to ni važno, glavno je, da bo dobro streljal.

Prodajalec mu je pokazal več revolverjev, ki jih je Kreuger porjavil vračal, češ, da so premajhni. Prodajalec mu je pokazal revolver večjega kalibra, toda Kreuger je rajehtval še večjega. Tedaj mu je pokazal revolver kalibra 9 mm, in Kreuger je dejal: — Tegale vzamem.

Plačal je, kolikor je prodajalec zahteval, in vprašan po imenu, poklicu in stanovanju, kar mora biti v Parizu pri nakupu orožja zabeleženo, je Kreuger jasno in točno navedel svoj naslov. Prodajalec se je zdel nekam čudno hladen in vprašal ga je, da-li morda pozna lastnika trgovine. Kreuger je odgovoril, da ga ne pozna. Vzel je revolver in potrdilo blagajne, da je plačal obnemem po reklamni listek tvrdke z navodilom, kako je treba z orožjem ravnavati. Ta listek so našli po samomoru v Kreugerjevi sobi in ga izročili policiji.

Z revolverjem v žepu je Kreuger mirno odšel iz trgovine. Preiskava je dognala, da se je Kreuger ustreli z revolverjem, ki ga je bil kupil v trgovini Gattine-Rennette. Švedski konzul, ki je vodil prve dni uradno preiskavo v zadevi Kreugerjevega samomora, je glede strela

izjavil: — Ni si mogoče misliti sligurnejšega strela od onega, ki si je Kreuger z njim končal življenje. Zadel se je tako dobro, da si ni srca samo prestrelil, temveč mu je tako rekoč počilo. O tem priča tudi velika mlaka krvi pod Kreugerjevimi truplom. Žila odvodnica je bila prestreljena v vsej svoji širini.

SLEHERNI VDIHAVA

O vdihavanju oziroma o inhaliranju se dosti govori, odkar so izdelovalci Luky Strike opozorili javnost na dejstvo, da sleherni, ki kadi, vdihava del dima, ki ga potegne iz cigarete.

Dasi je bilo to dejstvo šele pred kratkim dognano, je vdihavanje dima istotako staro kakor je kaj. Zgodovina nam priča, da so Indijanci vdihavali dim dosti prej, predno so belokožci poznali tobak.

Gonzalo Fernandez de Oviedo y Valdez, ki je jadral s Kolumbom ter pozneje dolgo let proizvajal šege in običaje Indijancev, je pisal v svoji knjigi, da Indijanci "vdihavajo nekaj dim, kateremu pravijo tobak". Slično poročajo tudi drugi zgodovinarji. Četudi sleherni vdihava, se je temu življenjsko važnemu dejstvu tobakna industrija dosledno izogibala. Luky Strike si je drznila načeti to vprašanje, kajti edinole Luky Strike ima slavni čistilni proces, ki ima zaščito grla, ki jo želite. Ker sleherni kadilec vdihava, bodisi vede ali nevede, je umavno, da želite, da je dim vaš šegarete popolnoma čist ter da ne vdihavate raznih nečistoč, ki so po naravi največje v slehernem. Se tako izbranem tobaknem listu. Za odstranitev teh nečistoč imajo Luky Strike poseben proces, ki vključuje tudi uporabo ultravioletnih žarkov. Ko so te nečistoče pregnane, je napravljen prostor za mil in izoben okus, ki ga je mogoče dobiti edinole v Luky Strike cigaretah.

Ako vdihavate, hočete biti gotovi, da ne vdihavate gotovih nečistoč, ki dražijo grlo in povzročajo kašelj. Pomnite, da je Luky Strike edina cigareta na svetu, ki vam nudi zaščito grla procesa prazjenja.

POZOR ROJAKI

Vse, kar se tiče "Glasa Naroda", to je naročnino, dopise, vprašanja itd. pošljite na naslov:

"Glas Naroda"
216 West 18th Street
New York, N. Y.

Edinole tako naslovljena pisma bodo zagotovo dospela na pravi naslov.

Rojaki, vpoštujte to! S tem boste preprečili marsikatero zmedo in zakasnitev.

Knjigarna "Glas Naroda"

216 West 18th Street New York, N. Y.

- ### MOLITVENIKI
- SVETA URA
- v platno vez. 90
 - v fino usnje vez. 1.50
 - v najfinejše usnje vez. 1.80
 - v najfinejše usnje trda vez. 1.80
- SKRBI ZA DUŠO
- v imitirano usnje vez. 90
 - v fino usnje vez. 1.50
 - v najfinejše usnje vez. 1.80
- RAJSKI GLASOVI
- v platno vez. 90
 - v usnje vez. 1.20
 - v fino usnje vez. 1.50
 - v najfinejše usnje trda vez. 1.50
 - v bel celluloid vez. 1.20
- KVIŠKI SRCA
- v imitirano usnje vez. 90
 - v usnje vez. 80
 - v fino usnje vez. 1.10
 - v najfinejše usnje vez. 1.20
 - v najfinejše usnje trda vez. 1.50
 - v bel celluloid vez. 1.20
- NEBESA NAŠ DOM
- v ponarejeno 1.10
 - v najfinejše usnje vez. 1.50
 - v najfinejše usnje trda vez. 1.80
- MARIJA VARHINJA
- fino vez. 1.20
 - v fino usnje 1.50
 - v najfinejše usnje trda vez. 1.80
- ### Hrvatski molitveniki:
- Utjeha jstareosti, fina vez. 1.10
 - Slava Bogu, a mir ljudem, fina vez. 1.50
 - najfinejša vez. 1.80
 - Zvonček nebeski, v platno 90
 - fina vez. 1.10
 - Vienac, najfinejša vez. 1.80
- ### Angleški molitveniki:
- (za mladine)
- Child's Prayerbook:
- v barvnate platnice vezano 90
 - v belo kost vezano 1.10
- Come Unto Me
- fino vezano 90
- Key of Heaven:
- fino vezano 90
 - v usnje vezano 1.20
 - v najfinejše usnje vezano 1.50
- (ZA ODRASLE)
- Key of Heaven:
- v celoid vezano 1.20
 - v celoid najfinejši vez. 1.80
 - v fino usnje vezano 1.80

- Catholic Pocket Manual v fino usnje vezano 1.80
- Ave Maria: v fino usnje vezano 1.40
- ### POUČNE KNJIGE
- Angleško slovensko berilo 2
- Angleško-slov. in slov. angl. slovar 90
- Amerika in Amerikanci (Trunk) 5
- Angelska služba ali tunc kako so naj streže k sv. maši 10
- Boj nalezljivim boleznim 75
- Cerkulski jezero 1.20
- Domaci živnozdravnik broširano 1.25
- Domaci zdravnik po Knapiu: broširano 1.25
- Domaci vrt 1.20
- Govedorejja 1.50
- Gospodinjstvo 1.20
- Hitri računar 75
- Jugoslavija (Melik) I. zvezek 1.50
2. zvezek. 1-2 snopč 1.80
- Kletarstvo (Sikalcky) 2
- Kratka srbska gramatika 30
- Kratka zgodovina Slovencev, Hrvatov in Srbov 30
- Kako se postane državljan Z. D. 25
- Kako se postane ameriški državljan 15
- Knjiga o dostojnem vedenju 50
- Kubična Računica 75
- Liberalizem 50
- Ljubavna in snubilna pisana 35
- Materija in energija 1.25
- Miada leta dr. Janeza Ev. Kreka 75
- Mladeničev, I. zv. 50
- II. zv. 50
- (Oba skupaj 99 centov)
- Mikarstvo 1
- Nemško-angleški tolmač 1.40
- Nasveti za hišo in dom 1
- Najboljša slov. Kuharica, 608 str. lepo vez. (Kallušek) 5
- Nemščina brez učitelja: 1 del 30
2. del 30
- Največji spisovnik ljubavnih in drugih pisem 75
- Ojačen belos 50
- Obrtno knjigovodstvo 2.50
- Perotinarstvo, broširano 1.50
- Pravila za otroke 65
- Učna knjiga in berilo tisknega jezika 50
- Pršilne motnje na alkoholski podlagi 75

- Praktični računar 75
- Pravo in revolucija (Pitamic) 30
- Predhodniki in idejni utemelj ruskega idealizma 1.50
- Radio, osnovni pojmi iz Radio tehnike, vezano 2
- broširano 1.75
- Računar v kronski in dinarski veljavi 75
- Ročni slov. Italijanski in Italijanski-slovenski slovar 90
- Ročni spisovnih vsakovrtnih pisem 50
- Solnenje 50
- Slike iz živalstva, trdo vezano 90
- Slovenska narodna mladina (obsoga 452 strani) 1.50
- Spretna kuharica, trdo vezano 1.45
- Sveto Pismo stare in nove zaveze, lepo trdo vezano 3
- Sadno vino 40
- Sadje v gospodinjstvu 75
- Spolna nevarnost 25
- Učbenik angleškega jezika trdo vez. 1.50
- broširano 1.25
- Uvod v filozofijo (Veber) 1.50
- Veliki slovenski spisovnik: zbirka pisem, listu in vlog za zasebne in trgovce 1.25
- Veliki vsevedec 80
- Voščilna knjižica 50
- Zbirka domačih zdravil 60
- Zdravilna zelšca 40
- Zel in plevel, slovar naravnega zdravilstva 1.50
- Zgodovina Umetnosti pri Slovenceh, Hrvatih in Srbih 1.90
- Zdravje mladine 1.25
- Zdravje in bolezen v domači hiši, 2 zvezka 1.20
- Zgodovina Srbov, Hrvatov Slovencev (Melik) 80
- II. zvezek 60
- Proroškevalne karte 1
- Knjige pošiljam poštne prost
- "GLAS NARODA"**
216 W. 18 Street
NEW YORK
- ADVERTISE in "GLAS NARODA"

Vsakovrstne

KNJIGE

POUČNE KNJIGE

POVESTI in ROMANI

SPISI ZA MLADINO

se dobi pri

"GLAS NARODA"

216 W. 18th Street New York, N. Y.

Telephone: CHELSEA 3878

POPOLEN CENIK JE PRIOBČEN V TEM LISTU VSAKI TEDEN

ČIN GOSPODA PIJA

ROMAN IZ ŽIVLJENJA
Za Glas Naroda priredil I. H.

(Nadaljevanje.)

Toda slednjič se mora vkloniti njegovi odločitvi. Ob roki svoje matere se opoteka Pija in gre iz sobe. Gospa Hedvika sedi ob njeni postelji, dokler je ne premaga spanec.

Ko se zopet vrne k sinu, ga najde pred očetovo pisalno mizo in pregleduje listine.

Očetovo truplo je položil na divan in ga skrbno pokrtil, da ga mati ne bi gledala. Sin, ki je bil mlad zdravik, je takoj opazil, da da je bil strel smrten — oče ni več trpel!

Kaj pa se je moralo prej zgoditi? Nikomur ni prišlo na misel, niti za trenutek, da je kdo drugi prikrajšal očetovo življenje in da bi iskali sledove zločina.

— Kaj delaš, Hinko? — Iščem po kakem dokazu, kajti ne vjamem, da se je oče ti, ho, kot bi imel kak zločin na svoji vesti, ukradel od nas.

Sin je bil poln togote, ki je odtehtala njegovo žalost. Ali si je res ni več vedel, kako bi prišel iz kakšne mogoče zagate? Ali si je moral izbrati edino to, da se je ognil kakim svojim obveznostim?

In vendar — kako jim je mogel kaj takega storiti? Kake govorice, kaka sumničnja bodo natvezili ljudje, kar bo zelo škodovalo njegovemu ugledu, ker je bil splošno poznan.

Poznani arhitekt Pij Hrastnik si je sam vzel življenje! Hinko je že slišal šepetanje in govorjenje — kaka razburjenost! Jutri zvečer bo mogoče brati v vseh časopisih.

Smrtno bleda stopi gospa Hedvika poleg svojega sina. Roke, sklenjene na prsih, se tresejo in gleda na početje svojega sina.

— Oče ni maral, da se je kdo dotaknil njegove pisalne mize. — Pravi mati in se skoro prestraši svojega lastnega glasu, ki je tako glasno prerezal tišino sobe.

Hinko samo zamahne z roko. — Mora biti tako, mati. — Še vedno upam, da bom našel nekaj vrstic. Saj veš, kako me vsaka nejasnost muči. Nekaj moramo vedeti, ako bo prihodnji dan kaj zahteval od nas — prišla bo sodnja, zdravnik —

Gospa Hrastnikova se strese. Da, kaj bo prinesel novi dan? boji se že jutrišnjega dneva.

Hinko nenadoma vzklikne. Med praznimi papiri je zagledal list, na katerem je bila očetova pisava. Naglo prebere.

— Nekaj si našel, Hinko! — pravi gospa Hedvika skoro brez sape in pogleda preko njegove rame na pisno. — Preberi!

Polglasno in z negotovim glasom bere:

Moji nad vse ljubljenci!

Kako naj najdem prave besede, da bi vam mogel povedati, kar me je dolgo težil. In vendar vam nisem mogel povedati, ker nisem imel poguma. Vedno se čakam na kak čudež — danes, jutri moram priti, drugače smo izgubljeni in sam sem kriv tega. Brezmejno lahkoverem sem bil — prijatelju sem toliko zaupal; saj se nisem mogel v njem goljufati, ker dal mi je svojo najsvetejšo častno besedo —

Hinko obrne list, da bi bral dalje, toda na drugi strani ni bilo nič napisane. Sredi stavka je oče prenehel — ali ga je kdo drugi prekinil? Ali pa ga je zapustil pogum, da bi sklenjal svojo izpoved?

Mati in sin se spogledata, ne da bi razumela, kar je bilo napisano v nervoznosti in naglici.

— Ali razumeš, Hinko? Jaz ne! — Tudi jaz ne razujem, mati! Mogoče je imel oče kake obveznosti, o katerih nisem vedel!

— Obveznosti? Kako misliš to? — Rdečica šine v prestrašeni obraz gospe Hedvike. Ali je Hinko slutil, kakšne misli so šle skozi glavo njegove matere?

— Mišlim dolge, — naglo reče Hinko. Dolgovi!

Kako smešna je bila ta beseda za gospo Hedviko, ko pomisli na svoje tako redno in uredno gospodinjstvo, kar je seveda bila njena zasuga. Natančno je pregledovala svoje dohodke in izdatke, ker se njen mož na gospodarstvo ni razumel.

— Ne, dolgov gotovo ni imel! Morala bi vedeti. Neplačanih dolgov pri njej ni bilo. Hedvika zmaje z glavo.

— Mogoče, mati — dolgove pri igrah. — Izključeno, Hinko, — odvrne mati. — Vaš oče ni nikdar igral. Igralske lastnosti ni imel, četudi je lahko mišljeno in brezskrbno izdajal denar. Kakor je denar prišel, tako ga je tudi izdal. Zato sem jaz bila tako previdna in stroga. Pogosto si me zmerjal, ker sem se ti zdela malenkostna — toda moralo je biti tako. Ne, tvoj oče ni igral, toda delal je!

— Saj tudi jaz ne vjamem. Nikdar mi ni prišlo na misel, kar bi mi moglo zbuditi ta sum. Samo mislil sem, mati, vse mora človek premisliti. Toda zelo tehtno skrivnost je moral imeti oče pred nami; to se jasno vidi iz tega pisma.

— Da, tudi sama sem že dolgo časa imela ta občutek. Še celo vprašala sem ga, ker sem od Velike noči zapazila na njem nekaj nemirnega, lahko mišljene in na njegovem obrazu sem opazila poteze skrbi, kar je bilo zame nekaj nenavadnega. Mogoče je bil potr, ker pri svoji tekmi za zidavo gledišča ni imel uspeha, o čemur ni dvomil.

— Tega mati, ne morem, smatrati za vzrok. — pravi Hinko. — Oče se je takih razočaranj po kratkem premisslavljanju naglo otrešel in se je tolažil, da bo "prihodnjic" imel kaj več uspeha.

Zamišljen obrača list, ki je vseboval nekaj namigavanj, toda ni povedal nič jasnega in poln vprašujoče skrbi gleda na očetovo truplo — toda nobenega odgovora ni bilo več.

Gospa Hedvika globoko vzdihne. — Oh, Hinko! — Ihteč se vrže na sinove prsi. Ljubezljivo ji gladi njene temne lase.

— Ali nočeš skušati še spati kako uro, mati! — ji prigovarja. — Jutri bo dovolj posla.

Mati odkima. — Ne, moj sin, čuti moram pri mrliču! — Mati, ostanem pri tebi.

Molče sedita roko v roki mati in sin, ko se je pričelo daniti. Gospa gre omahovaje k oknu in odgrne zavese, da posijejo solnčni žarki v sobo.

— Sonce naj ga pozdravi — zadnjikrat! Tako rad ga je vedno imel!

Vse je bilo končano! Kar je bilo mrtljivega na Piju Hrastniku, na ženijalnem arhitektu, so pogoltnili plameni v krematoriju, ki ga je sam sezidal.

Jedi misli tedaj, da bo tako naglo našel na tem prostoru svoje mrtvega!

Kipu podobna stoji zagrznjena lepa vdova tako naglo umrlega

arhitekta, naslonjena na roko svojega sina. Kof prazen odmev so zvonile sožalne besede prijatelja na njena ušesa in njene ustnice so se gibale nezavedajoč s v zahvalnih besedah; ravno tako je tudi segala v roke in in vedela, s kom govori.

Njena duša ni bila pri njej. — ničesar ni vedela, kaj se godi okoli nje — ni vedela razkošne pomladi. Ni slišala veselega tičjega žvrgolenja, ki se je tako skrivnostno razlegalo po prostoru minjivosti — kakor izzivanje. Pija stoji poleg matere. Ganljivo je bilo videti mlado nežno deklo v črni obleki. Debele solze so polzele po blestem obrazu in rdeče ustnice so se ji tresle.

Z globokim sočutjem so gledali prijatelji mater in hčer. Mnogi v sprevedu so poznali vdovo kot ljubezljivo in gostoljubno gospo. V njeni hiši je bil marsikateri prijazen in zabaven večer. Nobena kot Hedvika ni bila s svojo lepoto tako primerna razvajanemu, lahko mišljenemu in ženijalnemu Hrastniku. Srečni in siožni zakon obeh je bil poznan. In vendar se je mož ločil iz bogatega in cvetočega življenja, ki ga je tako ljubil.

(Dalje prihodnjic.)

IN SLEPI BODO VIDELI

Morda se bo vendar le uresničila želja vseh slepih, da bi zopet videli božje sonce nad seboj in božji svet okrog sebe. To upanje dajeja dva dunajska iznajditelja, zdravnik dr. Fritz Guggi in zasebni učencjak inž. Gartigruber, ki že več let delata na tem, da bi slepecem vrnila vid. Stvar sta delala čisto na sktivar, sedaj pa so njuni poskusi prišli že tako daleč, da bosta svojo iznajdbo dala patentirati po vsem svetu. Te dni sta na Dunaju o tem tudi predavala.

Dr. Fritz Guggi, ki je zdravnik, je sam slep. Pri neki avtomobilski nesreči je prišel pod razvaline razbitega avtomobila. Sicer je ostal živ, a je bil tako poškodovan, da je izgubil vid. Najbolj sloveči evropski zdravniki so si zamaž prizadevali, rešiti mu vid. Nesrečnež se je pozneje po naključju sešel z izženjerm Gartigruberjem. Ta se je že od začetka vojne, odkar je zagledal prvega vojnega slepca, pečal z vprašanjem, kako bi slepcem pomagala, da bi zopet videli. Hotel je na vsak način najti umetno oko, ki bo ž njim slepec res videl.

Ta dva moža sta se torej združila skupnemu delu. V teoriji ta vprašanje hitro in enostavno rešila. Pri giedanju opravljajo glavni posel

JUGOSLOVANSKE PANORAME.

Noben narod na svetu se ne ponaša z večjimi krasotami svoje zemlje, kot se ponaša naš jugoslovanski narod. Toliko krasnih prizorov kot jih je ob Jadranu ni menda nikjer drugje na svetu.

Krasna pristanišca, zalivi, zgodovinski gradovi, visoke gore, sijne morje, vse to vas vedno odprepričanja, da se nahajate na najlepšem delu zemeljske oble. Te krasne panorame se vrše od Bara pa do Sušaka ob jadranski obali. Glavna pristanišca imajo zgodovinske gradove: Budva, Kotor, Ercegnovi, Dubrovnik, Korčula, Hvar, Split, Trogir, Šibenik, Rab ter razne otoke in zalive.

Vse to lahko vidite, če potujete naravnost v Dalmacijo na hitrih in luksuznih ladjah Cosulich črte, ki plujejo med New Yorkom, Dubrovnikom in Splitom, preko Sredozemskega morja.

Naši ljudje, ki se zato zanimajo, naj se glede podrobnosti potovanja obrnejo na lokalnega potniškega agenta.

DRUŠTVA
KI Nameravate prirediti
VESELICE,
ZABAVE
OGLAŠUJTE
"GLAS NARODA" ne čita samo vaše članstvo, pač pa vai Slovenci v vaši okolici.
CENE ZA OGLASE SO ZMERNE

čila, da je izgubila vid. Njen očesni živec je bil mrtev. Vkljub temu je mogla žena že po nekaterih poskusih z električnim aparatom zopet spoznati dan in noč, videti solnce in večje predmete. Tak napredak je brez dvoma velikega pomena. Najsi se tudi zaenkrat vsi upi slepcev še ne uresničijo, vendar je s temi poskusi napravljen napredak, ki daje mnogo upanja za bodočnost.

GRAD STRAHOV

Za Potsdamom blizu Berlina leži vasica Marquardt in zraven nje star grad, krog gradu je zanemaren park, skozi katerega zuberi potok. Nihče si ne bi mislil, da je v tem gradu včasih grozno strašilo.

V 18. in v začetku 19. stoletja se je tedanja gospoda vneto pečala s čarovnijami. Ti čarovniški oboževalci so se shajali prav v tem parku. Tu se namreč stovalovsemogočni minister pruskega kralja Friderika Viljema II., general von Bischofferwerder. Ta mož je bil, kar bi danes imenovali okultist. Visoki njegov gospodar, pruski kralj, je zvesto verjel njegovim coprnijam.

General Bischofferwerder, ki mu je — kakor tudi njegovemu gospodarju — najbrže precej primanjkovalo zlatega cvenka, se je pri zloglasnem alkimistu Scherpferju hotel naučiti delati zlato. Stvar z zlatom se je sicer vsemogočnemu generalu ponesešla; zato pa je začel klicati duhove. Klicati jih je kar v grajskem parku.

Na grajskem vrtu se je namreč dvigal mal griček, porasel z akacijami. Na gričku pa je bila večja votlina, v kateri je bilo črno kamenje. Vhod v to votlino je bil tako skrit in zadelan z grmovjem, da je samo en človek mogel skozi. Skozi to grmičje so prišli gospodje v malo dvorano, obloženo z modrim kamenjem. Čarobno pa je razsvetljeval to dvoranco velik lestenec. Kadar je stopilo v dvorano Nj. Vel. pruski kralj s svojim sprejemstvom, so napolnili prostor tih glasovi harf, ki so brenčale nekje, ubirane od nevidnih rok, pod strop se je dvigal duh kadila in navzočni gospodje so morali začetki vpraševati ranjnike.

Na vsak klic se je točno oglašil odgovor rajnika. Visoki gostje in udeleženci namreč niso slutili, da ima dvoranco dvojno steno in da je med prvo in drugo steno dovolj prostora za ljudi, ki jih je bil general in minister Bischofferwerder najel, da so odgovarjali živim mestom klicanih mrtvih.

Ko je Teodor Fontane potoval po Brandenburškem, si je ogledal tudi to temo, tudi obrise posameznih predmetov lahko kmalu megleno razločijo, pozneje pa celo barve ločijo drugo od druge. Nekateri zgledi so posebno zanimivi. Neki mož, ki je imel kronično zeleno mrežo, je došel na razdaljo 30 cm komaj nejasno razločil približne obrise predmeta, ki ga je videl. S pomočjo te nove proteze pa je že tako napredoval, da se je njegovo oborožje začelo za petkrat povečalo in je tudi vse različneje videl. Mož ne razloči sedaj le obrisov svoje bližnje okolice, ampak more celo na razdaljo dveh metrov prešteti celo prste na roki, ki mu jo drugi kaže.

Še zanimivejši je slučaj z neko žensko, ki je ostepela pred 50 leti. Tedaj je bila stara 3 leta in je dobila kozo. Ta bolezen ji je povzročila

Prav tam, kjer je klical strahove, leži pokopan. Na njegovem grobu je stala včasih posoda brez imena in napisu. Danes pa stoji tam križ. Grad sam je potem pogorel. Ko so ga na novo sezidali, so mu dal drugo obliko.

NAPRODAJ 100 AKROV FARMA
poslojpa, živina, vse orodje in pohištvo. Obdelana farma. Za več pojasnil pišite na lastnika:
Jakob Marn,
Box 63, Seward, N. Y.
(3x 20,21&23)

CENA
DR. KERNOVEGA BERILA
JE ZNIZANA
Angleško-slovensko
Berilo
(ENGLISH-SLOVENE READER)
Stane samo
\$2.—
Naročite ga pri
KNJIGARNI 'GLAS NARODA'
216 West 18th Street
New York City

POZOR, ROJAKI
iz naslova na listu, katerega predjemat, je razvidno, kdaj vam je naročnina posla. Ne čakajte tora, da se Vas opominja, temveč obnovo naročnino ali direktno, ali pa pri enem sledečih naših zastopnikov

- CALIFORNIA
Fontana, A. Hochevar
San Francisco, Jacob Laushin
COLORADO
Denver, J. Schutte
Pueblo, Peter Cullig, A. Safflt
Salida, Louis Costello
Walsenburg, M. J. Bayuk
INDIANA
Indianapolis, Louis Banlich
ILLINOIS
Aurora, J. Butchar
Chicago, Joseph Blish, J. Bevtič
J. Lukanic, Andrew Spillat
Cicero, J. Fabian
Joliet, A. Anzelc, Mary Bamblich
J. Zalelet, Joseph Hrovat
La Salle, J. Spellich
Northcutah, Frank Augustin
March Chicago, Anton Kobal
Springfield, Matija Barborich
KANSAS
Girard, Agnes Močnik
Kansas City, Frank Zagar
MARYLAND
Steyr, J. Černe
Kittzmiller, Fr. Vodopivec
MICHIGAN
Calumet, M. F. Kobe
Detroit, Frank Stular
MINNESOTA
Chisholm, Frank Gouže, Frank Pucelj
Ely, Jos. J. Peshel, Fr. Sekula
Eveleth, Louis Gouže
Gilbert, Louis Vessel
Hibbing, John Povše
Virginia, Frank Hrvatič
Waukegan, Jože Zelenc
MISSOURI
St. Louis, A. Nabrgoj
MONTANA
Klein, John R. Rom
Roundup, M. M. Panlan
Washoe, L. Champa
NEBRASKA
Omaha, P. Broderick
NEW YORK
Gowanda, Karl Strništva
Little Falls, Frank Maale
OHIO
Barberton, John Balant, Joe H. Cleveland, Anton Bobek, Chas. Karfinger, Jacob Resnik, John Slapnik, Frank Zadnik.
Euclid, F. Bajt
Girard, Anton Nagode
Lorain, Louis Balant in J. Kumsch
Niles, Frank Kogovšek
Warren, Mrs. F. Rachar
Youngstown, Anton Kikelj
OREGON
Oregon City, Ore., J. Koblarj
PENNSYLVANIA
Ambridge, Frank Jakša
Bessemer, Mary Hribar
Braddock, J. A. Germ
Bridgeville, W. R. Jakobec
Broughton, Anton Ipavec
Claridge, A. Yerina
Conemaugh, J. Brezovec, V. Jo. vanšek
Crafton, Fr. Machek
Export, G. Previč, Louis Zupan.
čič, A. Skerlj

- 20. maja:
Homeric, Cherbourg
21. maja:
Bremen, Cherbourg, Bremen
Stetendam, Boulogne sur Mer, Rotterdam
22. maja:
Berengaria, Cherbourg
23. maja:
Hamburg, Cherbourg, Hamburg
24. maja:
France, Havre
Olympic, Cherbourg
25. maja:
Europa, Cherbourg, Bremen
Volendam, Boulogne sur Mer, Rotterdam
St. Louis, Cherbourg, Hamburg
1. junija:
Mauretania v Cherbourg
2. junija:
Columbus v Cherbourg in Bremen
General Von Steuben v Cherbourg in Bremen
3. junija:
Majestic v Cherbourg
Westernland v Havre
4. junija:
De France v Havre
Rotterdam v Boulogne sur Mer
7. junija:
Leviathan v Cherbourg
Bremen v Cherbourg in Bremen
8. junija:
Essex, Harding v Cherbourg
Aquitania v Cherbourg
9. junija:
Saturnia v Cobl in Havre
10. junija:
Conte Biancamano v Genova
Laplund v Havre

- 11. junija:
Paris v Havre
Homeric v Cherbourg
Veendam v Boulogne sur Mer
15. junija:
Olympic v Cherbourg
Lerengaria v Cherbourg
Europa v Cherbourg in Bremen
16. junija:
France, Havre
Berlin v Bremen
17. junija:
Roma v Genova
Lorient v Havre
18. junija:
Stetendam v Boulogne sur Mer
Minnetonka v Cherbourg
21. junija:
Lafayette v Havre
22. junija:
De France v Havre
Pres. Roosevelt v Cherbourg
Majestic v Cherbourg
Mauretania v Cherbourg
23. junija:
Bremen v Cherbourg in Bremen
Stuttgart v Cherbourg in Bremen
24. junija:
Volcania v Trst
Belgenland v Havre
25. junija:
Volendam v Boulogne sur Mer
26. junija:
Columbus v Cherbourg in Bremen
28. junija:
Conte Grande v Genova
Leviathan v Cherbourg
29. junija:
Paris v Havre
Aquitania v Cherbourg
30. junija:
Champion (NOV) v Havre
General von Steuben v Bremen.

V JUGOSLAVIJO
Preko Havre
Na Hitrem Ekspresnem Parniku
ILE DE FRANCE
4. JUNIJA (Opoldne)
21. Junija — 8. Julija (Opoldno)
PARIS
10. Junija (Opoldno)
29. Junija — 22. Julija
FRANCE
16. Julija
3. razred od Ljubljane in nazaj od \$139.00 naprej
Za pojasnila in potne liste vprašajte naše pooblašene agente
French Line
19 STATE STREET, NEW YORK

VESE LINJE in PARNIKE
Spodaj imenovana slovenska tvrdka zastopa vse važne
Trans-atlantske Linije
in zato lahko odpremi vsakega potnika na katerikoli parniku.
V vašem interesu je, da se kadar mišlite na potovanje v stari kraj, ali od tam sem, vselej obrnete na staro, znano in zanesljivo domače podjetje:
LEO ZAKRAJŠEK
General Travel Service
1359 Second Ave., New York, N. Y.
13 LET V TEM POSLU!

- Farrell, Jerry Okorn
Forest Citj, Math Kamin
Greensburg, Frank Novak
Homer Citj in okolico, Frank A. ranchack
Irwin, Mike Paushck
Johnstown, John Polantz
Krayn, Ant. Tauželj
Luzerne, Frank Balloch
Manor, Fr. Demshar
Meadow Lands, J. Koprivšek
Midway, John Züst
Moon Run, Frank Podmilšek
Pittsburgh, Z. Jakše, Vinc. Art. J. Počagar
Presto, F. B. Demshar
Reading, J. Pezdirc
Steeltan, A. Hren
Unity Sta. in okolico, J. Skerlj, Fr. Schifrer
West Newton, Joseph Jovan
Willcock, J. Peternej

- UTAH
Helper, Fr. Krebe
WISCONSIN
Milwaukee, Joseph Tratnik in Jos. Koren
Sheboygan, Leo Majcen
WEST ALLIS
Frank Skok
WYOMING
Rock Springs, Louis Tauchar
Diamondville, Joe Rollic

Poziv!
Izdajanje lista je v zvezi
z velikimi stroški. Mno
go jih je, ki so radi sla-
bih razmer tako priza-
deti, da so nas naprosili,
da jih počakamo, zato
naj pa oni, katerim je
mogoče, poravnajo na-
ročnino točno.
Uprava "G. N."